

HISTÓRIA ČSVTS

Ing. Božena Tušová

Slovenská spoločnosť
pre technickú normalizáciu

HISTORICKÝ POHĽAD NA PÔSOBENIE ČSVTS V ČESKOSLOVENSKU

- V rokoch 1948 -1955 sa začalo diskutovať o potrebe vytvorenia organizácie československých vedcov, inžinierov, technikov, vynálezcov a zlepšovateľov.
- Přípravné práce začala realizovať technická sekcia Československej akadémie vied (ČSAV).
- V tomto období boli položené základy pre vytvorenie prvých 14 vedecko-technických výberových organizácií, ktoré nadväzovali na organizácie a spolky, ktoré existovali už predtým.

Historický pohľad na pôsobenie ČSVTS v Československu

V roku 1956 sú ustanovené aj slovenské orgány spoločnosti, vznikli pobočky a začal sa nábor členov.

- 17. 9. 1956 sa uskutočnilo ustanovujúce zhromaždenie Rady VTS a 1. plenárna schôdza Rady ako koordináčného zastupiteľského orgánu spoločností.
- Vznikli oblastné sekretariáty v Brne, Ostrave, Plzni a Ústí n/Labem a slovenská rada VTS.
- V apríli 1959 sa konala v Prahe I. celoštátna konferencia ČSVTS, kde sa rozhodlo o pridružení doterajších VTS k ROH pod novým názvom Československá vedecko-technická spoločnosť.

Historický pohľad na pôsobenie ČSVTS v Československu

- Bola zvolená 1. ústredná rada ČSVTS a schválené prvé stanovky.
- Prvým predsedom ČSVTS sa stal Prof. F. Brabec. Takisto bola ustanovená aj slovenská rada ČSVTS a slovenské orgány.
- Bola prijatá a uskutočňovaná zásada : jeden závod - jedna organizácia ČSVTS, t.j. závodné pobočky ČSVTS, sa mali orientovať na komplexnú činnosť v podpore rozvoja vedy a techniky. Popritom sa zakladali v závodných pobočkách odborné skupiny alebo sekcie, činnosť ktorých bola profesne orientovaná.

OD ROKU 1960 ZAČALA ČSVTS HOSPODÁRIŤ S VLASTNÝMI FINANČNÝMI PROSTRIEDKAMI

- Začínajú vznikať konštrukčné a konzultačné strediská na pomoc zlepšovateľom a vynálezcom.
- V roku 1961 preberá Ústredná rada (ÚR) ČSVTS Technickú prácu ako svoj tlačový orgán.
- V apríli sa uskutočnila 1. slovenská konferencia ČSVTS. V júni sa v Prahe konal 1. celoštátny zjazd ČSVTS, dokončila sa organizačná výstavba spoločností a činnosť sa preniesla na závodné pobočky.

Za hlavné ciele ČSVTS sa považovali:

- plánovanie vynálezcovskej a zlepšovateľskej činnosti,
- technický rozvoj,
- zvyšovanie odbornej kvalifikácie,
- Medzinárodná vedecko-technická spolupráca,
- rozširovanie závodných pobočiek.

V rokoch 1963 –1969 ČSVTS:

- V rokoch 1963 - 64 sa budovali Domy techniky ČSVTS ako základne pre rozvoj výchovno – vzdelávacích činností.
- V júni bol založený Dom techniky v Brne a v Žiline.
- Bola zahájená výstavba nového objektu Domu techniky Bratislava v rámci spoločného komplexu Domu odborov.
- 1. 9. 1965 bol založený Dom techniky v Košiciach.
- V júni 1968 sa ČSVTS stala členom Národnej fronty ČSSR a začala pracovať ako samostatná spoločenská organizácia.

V rokoch 1963 –1969 ČSVTS:

- ČSVTS bola zakladajúcim členom medzinárodnej organizácie WFEO (Svetová federácia inžinierskych organizácií) , ktorá bola založená pod záštitou UNESCO 4. 3. 1968.
- V marci 1969 sa v Prahe konal 1. zjazd českej VTS ako ustanovujúci zjazd Českého zväzu VTS, schválil Stanovy a zvolil českú radu ČSVTS.
- V tých dňoch sa konal v Bratislave aj 1. zjazd slovenskej VTS, schválil jej stanovy a zvolil Radu SVTS. V tomto období bolo na Slovensku 839 závodných pobočiek SVTS a 37 660 členov.

V rokoch 1972 –1974 ČSVTS:

- ČSVTS rozvíja svoju činnosť v rámci Roku akosti.
- Je členom 26 medzinárodných mimovládnych organizácií. Vznikajú ďalšie odborné spoločnosti.
- V roku 1972 sa začala výstavba školiacich stredísk v Domoch techniky.
- V roku 1973 bola najprv podpísaná dohoda medzi Federálnym ministerstvom hutníctva a ťažkého strojárstva a ústrednou radou ČSVTS .
- Boli podpísané obdobné dohody o spolupráci s väčšinou federálnych a republikových štátnych orgánov, čo vytvorilo priaznivé podmienky pre prácu ČSVTS v jednotlivých odvetviach národného hospodárstva.

V rokoch 1975 –1984 ČSVTS:

- Česká VTS a jej orgány zahájili svoju činnosť v novootvorenom objekte na Novotného lávke (1976)
- Rozšírená spolupráca s ČSAV a s partnerskými zväzmi v okolitých krajinách. Zvýšená pozornosť pri aktivitách ČSVTS bola venovaná podpore ďalšieho rozvoja hutníctva, strojárstva, poľnohospodárstva, potravinárstva, stavebníctva, vnútorného trhu a služieb pre obyvateľstvo a zníženiu spotreby palív a energie, ako aj podpora urýchlenej realizácie výsledkov vedecko-technického pokroku po línii : výskum - výroba - užitie.

V rokoch 1975 –1984 ČSVTS:

- pripomenuli si 30. a 35. výročie vzniku ústredného tlačového orgánu ČSVTS – Technická práca
- predstavitelia ČSVTS sa zúčastnili svetovej konferencie OSN o rozvoji vedy a techniky(1979)
- V Prahe sa konal z poverenia FEANI (Európska federácia národných inžinierskych zväzov) medzinárodný seminár FEANI - (1979).

V rokoch 1975 –1984 ČSVTS:

- ČSVTS začína vydávať informačný bulletin – Zpravodaj ÚR ČSVTS (1980)
- ČSVTS uzavrelo zmluvu s Federálnym štatistickým úradom (1982). Rozvíja sa komplexný program ČSVTS na podporu rozvoja mikroelektroniky , a to činnosťou školiacich a konzultačných stredísk ČSVTS pre výchovu odborníkov na využitie mikroelektroniky.
- vydávajú sa metodické listy pre lektorov ČSVTS (1983)

V rokoch 1975 –1984 ČSVTS:

- uskutočňuje sa vypracovanie, prípadne už realizácia 10-tych komplexných programov ČSVTS, a to:
 1. Rozvoj jadrove - energetického komplexu a hospodárne využitie palív a energie.
 2. Zhodnocovanie surovinových a materiálových zdrojov, najmä kovov.
 3. Rozvoj poľnohospodárstva a výživy.
 4. Rozvoj strojárenskej základne, technicko-ekonomických parametrov a využitie hodnoty strojárenských výrobkov a úrovne technologických výrobných procesov.
 5. Rozvoj vybraných chemických materiálov a ich využitie.

V rokoch 1975 –1984 ČSVTS:

- uskutočňuje sa vypracovanie, prípadne už realizácia 10-tych komplexných programov ČSVTS, a to:
 6. Rozvoj elektroniky, najmä mikroelektroniky.
 7. Rozvoj, výroba, využitie technických prostriedkov pre automatizáciu technologických procesov, riadenia a nevýrobných činností.
 8. Manipulácia s materiálom, racionalizácia, modernizácia skladového hospodárstva.
 9. Rozvoj a využitie biotechnológií genetického inžinierstva.
 10. Tvorba a ochrana životného prostredia a starostlivosť o zdravie.

V rokoch 1984 –1989 ČSVTS:

- V roku 1984 bolo v ČSSR 6 683 pobočiek ČSVTS s 591 215 individuálnymi členmi a 5 966 kolektívnymi členmi.
- V roku 1986 sa ČSVTS začína podieľať na vytváraní racionalizačných dielní, ktoré slúžia na urýchlené zavádzanie pokrokových technických riešení, významných vynálezov a zlepšovacích návrhov do praxe.
- Bola rozvinutá spolupráca ČSVTS s NDR, hlavne v rámci Komplexného programu vedecko-technického pokroku členských štátov RVHP.

V rokoch 1984 –1989 ČSVTS:

- ČSVTS prehĺbuje a zintenzívňuje spoluprácu s mladou generáciou, organizuje súťaže ZENIT, pomáha pri organizácii Študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ).
- V rokoch 1988 -1989 sa ČSVTS zapojil do úlohy vybudovať 2 000 automatizovaných inžinierskych pracovísk do 1990. Pod jeho záštitou prebehlo veľké množstvo celoštátnych, republikových i krajských akcií. Najrozsiahlejšia akcia bola 5. Kongres ROBOT (o využívaní robotov, rozvoji robotizácie a automatizácii výroby).

V rokoch 1984 –1989 ČSVTS:

- V roku 1989 prebehol pod záštitou prezidenta ČSSR Technický kongres na tému inžinieri - spoločnosť - životné prostredie. Rovnako sa v Prahe konalo aj 12. Valné zhromaždenie WFEO.
- V tomto období mala VTS na Slovensku širokú členskú základňu (cca 300 000 členov).
- Cez lievik Národného frontu bola dotovaná štátom, čo si však musela zaslúžiť svojou oddanosťou a úslužnosťou.
- Komunistická strana Slovenska jej predurčovala nielen program, ale aj zloženie orgánov a vedúcich funkcionárov. Činnosť bola v mnohom formálna a jednoznačne poplatná princípu vedúcej úlohy KS v spoločnosti.

ZSVTS

- Zväz slovenských vedecko-technických spoločností (ZSVTS) ako dobrovoľné, verejno-prospešné, neziskové, demokratické a nepolitické záujmové občianske združenie odborných vedecko-technických spoločností, združení, komitétov a územných koordinačných centier.
- Zväz vznikol v roku 1990, pôsobí na území Slovenskej republiky. Sídлом Zväzu je Bratislava.
- Bol ustanovený na slovenskom zjazde bývalej Československej vedecko-technickej spoločnosti dňa 17. 3. 1990.

Ďakujem za pozornosť

Ing. Božena Tušová

Slovenská spoločnosť pre technickú normalizáciu

